

מפגש מס' 54

דף מקורות

ספר ישעיהו פרקים מ"ז - נ"א

נושא השיעור: נצחיות הקשר בין עם ישראל לה'

1. במדבר רבה, פרשת במדבר פרשה ה סימן ו:

"למען שמי אאריך אפי" - אלו ישראל שיחד הקב"ה שמו עליהם - "אנכי ה' אלהיך" (שמות כ', ב), ושיתף שמו בשמם "ישראל" ולכך האריך הקב"ה אפו עם ישראל שלא טרדם וגבה מהם קמעה קמעה בגלות כדי לנקותם ולא ביקש למחותם שלא יתחלל שמו בהם...
... דבר אחר: "ותהלתי אחטם לך" - לפי שישראל נבראו לומר תהלתו של הקב"ה כְּמָא דְכְּתִיב [=כמו שכתוב]: "עם זו יצרתי [לי] תהלתי יספרו" (ישעיהו מ"ג, כא) לכך כדי שיתהלל שמו בהם הקב"ה חותמה לטובה כְּמָא דְכְּתִיב [=כמו שכתוב]: "שימני כחותם על לבך כחותם על זרועך" (שיר השירים ח') והיא גרמה להם שלא נכרתו בגלות, הוי "לבלתי הכריתך".

2. פסחים דף קיז עמ' א:

תנו רבנן: הלל זה מי אמרו?
רבי אליעזר אומר: משה וישראל אמרוהו. בשעה שעמדו על הים הם אמרו: (תהלים קטו, א) "לא לנו ה' לא לנו". משיבה רוח הקודש ואמרה להן: (ישעיהו מח, יא) "למעני למעני אעשה".
רבי יהודה אומר: יהושע וישראל אמרוהו. בשעה שעמדו עליהן מלכי כנען הם אמרו "לא לנו ה'" משיבה רוח הקודש "למעני למעני".
רבי אלעזר המודעי אומר: דבורה וברק אמרוהו. בשעה שעמד עליהם סיסרא הם אמרו "לא לנו ה'" משיבה רוח הקודש: "למעני למעני".
ר' אלעזר בן עזריה אומר: חזקיה וסייעתו אמרוהו בשעה שעמד עליהם סנחריב...
רבי עקיבא אומר: חנניה מישאל ועזריה אמרוהו בשעה שעמד עליהם נבוכדנצר הרשע...
רבי יוסי הגלילי אומר: מרדכי ואסתר אמרוהו בשעה שעמד עליהם המן הרשע...
וחכמים אומרים: נביאים שביניהן תיקנו להם לישראל שיהו אומרים אותו על כל פרק ופרק ועל כל צרה וצרה שלא תבא עליהם לישראל ולכשנגאלין אומרים אותו על גאולתן.

3. תענית דף ד עמ' א:

אמרה לפניו: רבש"ע, (שיר השירים ח, ו) "שימני כחותם על לבך כחותם על זרועך". א"ל הקב"ה: בתי את שואלת דבר שפעמים נראה ופעמים אינו נראה, אבל אני אעשה לך דבר שנראה לעולם. שנאמר: (ישעיהו מט, טז) "הן על כפים חקותיך".

4. ברכות דף לב עמ' ב:

"התשכח אשה עולה" אמר הקב"ה: כלום אשכח עולות אילים ופטרי רחמים שהקרבת לפני במדבר? אמרה לפניו: רבש"ע הואיל ואין שכחה לפני כסא כבודך, שמא לא תשכח לי מעשה העגל? אמר לה: (ישעיהו מט, טו) "גם אלה תשכחנה". אמרה לפניו: רבש"ע הואיל ויש שכחה לפני כסא כבודך, שמא תשכח לי מעשה סיני? אמר לה (ישעיהו מט, טו) "ואנכי לא אשכחך". והיינו דא"ר אלעזר א"ר אושעיא מאי דכתיב: "גם אלה תשכחנה" - זה מעשה העגל. "ואנכי לא אשכחך" זה מעשה סיני.

5. סנהדרין דף קה עמ' א:

שמאל אמר: באו עשרה בני אדם וישבו לפניו. אמר להן: חזרו בתשובה! אמרו לו: עבד שמכרו רבו ואשה שגרשה בעלה, כלום יש לזה על זה כלום? אמר לו הקב"ה לנביא: לך אמור להן (ישעיהו נ, א) "איזה ספר כריתות אמכם אשר שלחתיה או מי מנושי אשר מכרתי אתכם לו הן בעונותיכם נמכרתם ובפשעכם שלחה אמכם". והיינו דאמר ריש לקיש: מאי דכתיב "דוד עבדי", (ירמיהו מג, י) "נבוכדנצר עבדי"? גלוי וידוע לפני מי שאמר והיה העולם שעתידין ישראל לומר כך, לפיכך הקדים הקב"ה וקראו עבדו - עבד שקנה נכסים: עבד למי? נכסים למי?